

M. ARTIGAS, *El Hombre a la luz de la ciencia*, Colección libros mc, Palabra, Madrid 1992, s. 256.

Nawiązując do tytułów prezentowanych książek można wskazać na ich idee przewodnie, są nimi kolejno: epistemologiczna⁴, kosmologiczna i obecnie antropologiczna.

⁴ Tegoż: *Ciencia, razón y fe*, Colección "Libros mc", Palabra, Madrid 1992⁴, s. 56.

⁵ W ścisłym związku z omawianymi pozycjami pozostaje cytowana wyżej książka tegoż autora: *Ciencia, razón y fe*, s. 200. (Zob. moją recenzję w: *Studia Philosophiae Christianae* 29(1993), nr 2, 189-190). Jej głównym tematem jest problem poznania.

Człowiek poszukuje prawdy. Czyni to opierając się na swoich zdolnościach i zorganizowanym wysiłku. Wykorzystuje doświadczenie innych oraz wciąż doskonalone narzędzia poznawcze. Samoświadomość domaga się poznania siebie samego z uwzględnieniem pytań protologicznych, moralnych i eschatologicznych.

Niezmierzalnie ważne jest podjęcie wysiłku celem ukazania koherencji między postępowaniem nauki, refleksji filozoficznej i religijnej, szczególnie w odniesieniu do osoby ludzkiej i wartości etycznych. Niewątpliwie łatwiej dożyć, że taka spójność powinna istnieć, niż ukazać jak ona się realizuje zstępując do konkretnych problemów. Takie zadanie spełnia książka M. Artigasa, *Człowiek w świetle nauki*.

Tak zapowiada książkę autor Prologu, biskup, Alvaro del Portillo, przełożony Opus Dei, Wielki Kanclerz Uniwersytetu Navarra: "Nie jest rzeczą łatwą uporządkować ścisłość naukową z głębią filozoficzną i teologiczną. Profesor Artigas posiada pojętność tych trzech zakresów i w nowej książce uzyskuje wspaniały rezultat. Studiuje z całą powagą pytania, które odnoszą się do człowieka, rozpatruje dane naukowe aktualne i w języku, który wnosi ład, piękno i precyzję, ukazuje drogi, które pozwalają rozumieć godność osoby ludzkiej i dostarcza stałych podstaw dla refleksji etycznej" (s.6).

Treść zawiera się w następujących tematach: Problem człowieka; W imię nauki (nauka, pseudonauka); Mikrokosmos i człowiek; Samoorganizacja materii; Ewolucjonizm; Nauka i Ideologia; Człowiek, czy jest panem wszechświata? Wielkość i granice poznania ludzkiego; Ludzie, Maszyny i Roboty; Dusza ludzka; Czy wszechświat jest dla człowieka?; Ślad Boży; Nauka i Świadomość (jest to wywiad profesora Mariano Artigasa z Mons. Alvaro del Portillo); Na końcu zamieszczony jest spis treści.

Plan książki, podobnie jak i poprzednich, jest prosty, zestawiony z głównych tematów, które następnie poddawane są szczególnemu oglądowi. Dzięki systematyzacji, która jest wynikiem gruntownego opracowania, autor wyszedł poza formę encyklopedycznej kompilacji. W swoich książkach wykorzystuje metodę i argumentację odpowiednią do dziedziny wiedzy. Sięga do danych naukowych zarówno historycznych, jak i najnowszych, do twierdzeń, teorii, hipotez, dogmatów i autorytetu. Przy czym ma wycucie ważności i specyfiki stosowanych argumentów. Jest bardziej poszukiwaczem prawdy niż obrońcą przekonań. Można rzec, że w swoim krytycyzmie ostateczny głos pozostawia prawdzie, zgodnie ze znanym powiedzeniem: *Nihil probat, qui nimium probat*.

Obie książki zalecane są szczególnie studentom, wykładowcom oraz kapłanom. Stanowią bowiem ścisłą, krytyczną i jasną syntezę na polu filozofii nauki, usłanym wieloma paradoksami.

Ks. Tadeusz PIKUS (Warszawa)